

CEVAPLI KİTAPÇIK

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Puan	13	12	12	14	15	34	100

6 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıt göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Yanlış anlaşılan söz · 13 puan

Karagöz geleneğinin yanlış anlamaya dayalı mizahından hareketle bu çalışma için yazılmış kısa konuşma:

Hacivat: Karagözüm, toplantıda sözü uzatma; herkesin konuşacak vakti olsun.

Karagöz: Söz ip midir ki çekince uzasın? Makas mı getireyim?

Hacivat: Çok uzun konuşma demek istiyorum.

Karagöz: Öyle söylesene! Ben de ip aramak için toplantıyı kaçıracaktım.

Hacivat'ın "sözü uzatma" derken neyi amaçladığını ve Karagöz'ün bu sözü nasıl anladığını açıklayınız. Yanlış anlamamanın hangi cümleyle giderildiğini belirtiniz.

Örnek yanıt

Hacivat, herkes konuşabilsin diye Karagöz'ün kısa konuşmasını ister. Karagöz, sözü fiziksel olarak çekilip uzatılabilecek bir ip gibi düşünür. "Çok uzun konuşma demek istiyorum." cümlesi mecazı doğrudan açıklayarak yanlış anlamayı giderir.

- İki kişinin aynı ifadeye verdiği anlamı karşılaştır.
- Açıklamanın ardından Karagöz'ün tepkisinin değişmesine bak.

Dikkat: Karagöz'ün toplantıyı kasten sabote ettiğini kesinleştirmek.

2. Mektupta değişen yorum · 12 puan

Bu çalışma için yazılmış mektup:

Sevgili Deniz,

Gönderdiğin mektubu iki kez okudum. İlkinde, sergiye gelmediğim için bana kırıldığını düşündüm. Son cümledeki “Yanımda olmanı isterdim ama yolun uzun olduğunu biliyorum.” sözünü yeniden okuyunca sana haksızlık ettiğimi anladım. Serginin fotoğraflarını birlikte incelemek isterim. Belki böylece kaçırdığım günü senin anlattıklarınla tamamlarım.

Sevgiler,

Ekin

Ekin’in Deniz’in tutumuyla ilgili ilk düşüncesi ile son düşüncesini karşılaştırınız. Yorumunun değişmesini sağlayan ifadeyi gösteriniz.

Örnek yanıt

Ekin önce Deniz’in kendisine kırıldığını düşünür. Sonra Deniz’in onu yanında istemesine rağmen uzaklığı anladığını ve anlayış gösterdiğini fark eder. “Yanımda olmanı isterdim ama yolun uzun olduğunu biliyorum.” cümlesi değişimi sağlar.

- İlkinde ve yeniden okuyunca ifadelerinin işaret ettiği iki yorumu ayır.
- Ama bağlacının iki duyguyu nasıl bağladığını anlamlandır.

Dikkat: Yanında olmanı isterdim sözünü tek başına suçlama saymak.

3. Mizahın kurulması · 12 puan

Karagöz geleneğinin yanlış anlamaya dayalı mizahından hareketle bu çalışma için yazılmış kısa konuşma:

Hacivat: Karagözüm, toplantıda sözü uzatma; herkesin konuşacak vakti olsun.

Karagöz: Söz ip midir ki çekince uzasın? Makas mı getireyim?

Hacivat: Çok uzun konuşma demek istiyorum.

Karagöz: Öyle söylesene! Ben de ip aramak için toplantıyı kaçıracaktım.

Konuşmadaki mizahın hangi dilsel karşıtlıkla kurulduğunu çözümleyiniz. Karagöz’ün makas istemesinin bu mizaha katkısını açıklayınız; Hacivat’ın açıklamasının iletişimdeki işlevini belirtiniz.

Örnek yanıt

Mizah, Hacivat’ın mecaz anlamda kullandığı sözü Karagöz’ün gerçek anlamda yorumlamasıyla kurulur. Makas istemesi, sözü ip gibi düşünme yanlışlığını somutlaştırıp büyütür. Hacivat’ın doğrudan açıklaması, belirsizliği gidererek ortak anlam kurmalarını sağlar.

- Yanlış anlamayı doğuran sözcük grubunu belirle.
- Yanlış anlamanın makas ve ip ayrıntılarıyla nasıl genişlediğini incele.

Dikkat: Yalnız “komik olduğu için güldürür” biçiminde kanıtsız açıklama yapmak.

4. Dilekçenin düzeni · 14 puan

Bu çalışma için hazırlanmış dilekçe örneği:

OKUL MÜDÜRLÜĞÜNE

Okulumuzun kütüphanesindeki çalışma masalarının bir bölümünde aydınlatma yetersizdir. Akşamüstü yapılan etütlerde yazıları okumak güçleşmektedir. İlgili alanın aydınlatmasının kontrol edilerek gerekli düzenlemenin yapılmasını arz ederim.

28.10.2026

Ada Yılmaz

11/A – 24

Dilekçenin sorun-gerekçe-talep düzenini metinden gösteriniz. Resmî hitap ve son cümledeki söyleyişin bu metnin amacıyla ilişkisini açıklayınız.

Örnek yanıt

Sorun bazı masalarda yetersiz aydınlatmadır; gerekçe akşamüstü yazıları okumanın güçleşmesidir; talep aydınlatmanın kontrol edilip düzenlenmesidir. “Okul Müdürlüğüne” hitabı yetkili kurumu gösterir. “Arz ederim” sözü, resmî makama saygılı ve açık talep sunma amacına uygundur.

- Her cümlelerin hangi iletişim işini yaptığını belirle.
- Üslup seçimlerini muhatap ve talep amacıyla bağla.

Dikkat: Dilekçeyi yalnız tarih bulunduğu için mektuptan ayırmak.

5. Okuma yorumunu gözden geçirme · 15 puan

Bu çalışma için yazılmış mektup:

Sevgili Deniz,

Gönderdiğin mektubu iki kez okudum. İlkinde, sergiye gelmediğim için bana kırıldığını düşündüm. Son cümledeki “Yanımda olmanı isterdim ama yolun uzun olduğunu biliyorum.” sözünü yeniden okuyunca sana haksızlık ettiğimi anladım. Serginin fotoğraflarını birlikte incelemek isterim. Belki böylece kaçırdığım günü senin anlattıklarınla tamamlarım.

Sevgiler,

Ekin

Bir öğrencinin ilk okuma notu: “Deniz kesinlikle Ekin’i suçluyor.” Akranının geri bildirimi: “Ama bağlacından sonraki bölümü de düşün.”

İlk okuma notunu geri bildirimden yararlanarak gözden geçiriniz. Hangi ifadeyi yeniden değerlendirdiğinizi ve yorumunuzu nasıl değiştirdiğinizi açıklayınız. Benzer bir metni okurken bu hatayı azaltmak için kullanacağınız bir okuma davranışını belirtiniz.

Örnek yanıt

“Yolun uzun olduğunu biliyorum” ifadesini yeniden dikkate alırım. Deniz’in yalnız suçladığı sonucunu bırakır, Ekin’i yanında istemekle birlikte uzaklığını anladığı yorumuna geçerim. Benzer metinde karşıtlık bildiren bağlaçların iki yanını birlikte okuyup ilk yorumumu metnin bütünüyle karşılaştırırım.

- Geri bildirimin işaret ettiği cümle bölümünü yeniden oku.
- İlk kesin yorumunu kanıtlı düzelt; yaptığın düzeltmeden bir okuma stratejisi çıkar.

Dikkat: Yalnız görüşe katılıyorum demek; yorumun nasıl değiştiğini göstermemek.

6. Amaca uygun e-posta · 34 puan

Kurgu durum: Okul kulübünüzün toplantısı 15.40'ta başlamaktadır. Servisiniz 15.30'da hareket ettiği için toplantılara katılamıyorsunuz. Danışman öğretmene durumu açıklayan ve uygun başka bir zamanın değerlendirilmesini isteyen bir e-posta yazacaksınız.

E-postada alıcı ve konu satırı, uygun hitap, 5-7 cümlelik gövde ve kapanış bulunsun. Sorunu gerekçesiyle açıklayınız, uygulanabilir bir öneri sununuz ve kibar bir taleple bitiriniz. Yazım ve noktalama kurallarını uygulayınız; örnek bir ad kullanabilirsiniz.

Örnek yanıt

Alıcı: Kulüp danışman öğretmeni

Konu: Kulüp toplantı saatinin değerlendirilmesi

Sayın Öğretmenim,

Kulüp çalışmalarına düzenli katılmak istiyorum. Servisim 15.30'da hareket ediyor, toplantı ise 15.40'ta başlıyor. Bu nedenle toplantılara katılamıyorum. Diğer üyeler için de uygunsa bir öğle arası toplantı yapılmasını önerebilirim. Uygun zamanın belirlenmesi için arkadaşlarımızın görüşleri de alınabilir. Önerimi değerlendirmenizi rica ederim.

Saygılarımla,

Ada

- Alıcının sorunu ve talebi tek okumada anlayacağı sıra kur.
- Önerini diğer kişilerin uygunluğunu gözeterek sun; konu, hitap ve kapanışı kontrol et.

Dikkat: E-posta yerine muhatabı belirsiz bir görüş yazısı yazmak veya saatleri ters ilişkilendirmek.